

Smernice Informacijskega pooblaščenca

Obdelava osebnih podatkov iz centralnega registra prebivalstva

o smernicah Informacijskega pooblaščenca

Namen smernic IP je podati skupne praktične napotke za upravljavce zbirk osebnih podatkov (OP) na jasen, razumljiv in uporaben način in s tem odgovoriti na najpogostejše zastavljena vprašanja s področja varstva osebnih podatkov, s katerimi se srečujejo posamezni upravljavci zbirk OP. S pomočjo smernic naj bi upravljavci dobili priporočila, kako naj v praksi zadostijo zahtevam Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju ZVOP-1).

Pravno podlago za izdajo smernic Pooblaščenca daje 49. člen ZVOP-1, ki med drugim določa, da Pooblaščenec daje neobvezna mnenja, pojasnila in stališča o vprašanjih s področja varstva osebnih podatkov in jih objavlja na spletni strani ali na drug primeren način ter pripravlja in daje neobvezna navodila in priporočila glede varstva osebnih podatkov na posameznem področju.

Oglejte si tudi:

Mnenja IP: <http://www.ip-rs.si/varstvo-osebnih-podatkov/iskalnik-po-odlocbah-in-mnenjih/>

Brošure IP: <http://www.ip-rs.si/publikacije/prirocniki/>

Smernice IP so objavljene na spletni strani:

<http://www.ip-rs.si/varstvo-osebnih-podatkov/iskalnik-po-odlocbah-in-mnenjih/smernice/>

Namen dokumenta:	Smernice podajajo odgovore na najpogostejše zastavljena vprašanja z vidika zahtev Zakona o varstvu osebnih podatkov glede osebnih podatkov v centralnem registru prebivalstva, kot so: pod kakšnimi pogoji je zbiranje in obdelovanje podatkov o posameznikih dopustno, kdaj, kdo in za kakšen namen lahko pridobi osebne podatke iz centralnega registra prebivalstva in kako jih lahko naprej obdeluje, kako so urejeni načini dostopanja do podatkov.
Ciljne javnosti:	Upravljavci zbirk osebnih podatkov v javnem in zasebnem sektorju, ponudniki sistemov za upravljanje mobilnih naprav, sistemski integratorji.
Status:	Javno
Verzija:	1.0
Datum verzije:	21.9.2016
Avtorji:	Informacijski pooblaščenec
Ključne besede:	Smernice, centralni register prebivalstva, občine, upravni postopek, obdelava osebnih podatkov, sorazmernost, namen obdelave, zakonska podlaga, posredovanje podatkov tretjim osebam.

Kazalo

O SMERNICAH INFORMACIJSKEGA POOBLAŠČENCA

UVOD	4
SPLOŠNO O CENTRALNEM REGISTRU PREBIVALSTVA	5
1. Enotna matična številka občana (EMŠO)	6
2. Predpogoj za obdelavo osebnih podatkov iz CRP – pravna podlaga	7
3. Zakon o centralnem registru prebivalstva (ZCRP)	7
4. Drugi področni zakoni	8
5. Nadaljnja obdelava osebnih podatkov iz CRP?	10
NAJPOGOSTEJŠE DILEME OB ZAHTEVAH ZA PRIDOBITEV OSEBNIH PODATKOV IZ CRP	11
1. Kdaj lahko upnik pridobi iz CRP osebne podatke dolžnika?	11
2. Kdaj se lahko osebne podatke iz CRP pridobi za potrebe pravnega postopka?	11
3. Kakšni so pogoji pridobitve podatkov za potrebe izvršilnega postopka?	12
4. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi odvetnik?	13
5. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi detektiv?	14
6. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi upravnik večstanovanjske stavbe?	14
7. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi stečajni upravitelj?	16
8. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi zavarovalnica?	16
9. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi banka?	17
10. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi občina?	18
11. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi izvajalec zdravstvenih storitev?	19
12. Kdaj lahko redarstvo in inšpektorat pridobita osebne podatke iz CRP v upravnem in inšpekcijskem postopku?	20
13. Kdaj se lahko iz CRP pridobijo osebni podatki za humanitarne namene?	20
14. Kdaj lahko pridobim lastne osebne podatke iz CRP?	20
PRIPOROČILA UPRAVNIM ENOTAM	22
ZAKLJUČEK	23

UVOD

Centralni register prebivalstva (CRP) je osrednja podatkovna zbirka z najosnovnejšimi podatki o prebivalstvu Slovenije. Upravlja ga Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije (MNZ), uporabljajo pa številni upravljavci različnih zbirk osebnih podatkov tako v javnem kot tudi zasebnem sektorju. V CRP se podatki o prebivalstvu centralno zbirajo, obdelujejo, hranijo in uporabljajo z namenom spremljati stanje in gibanje prebivalstva. Podatki CRP so osebni podatki. Glavno načelo zbiranja in obdelave teh podatkov je zato varstvo in zavarovanje osebnih podatkov, kar urejajo ZVOP-1, kot sistemski zakon, ter Zakon o centralnem registru prebivalstva in glede pridobivanja osebnih podatkov s strani drugih upravljavcev in uporabnikov drugi področni zakoni.

Namen pričujočih smernic je pojasniti različne vidike obdelave osebnih podatkov v okviru CRP, razjasniti dileme glede dopustnih oblik obdelave in uporabe osebnih podatkov iz CRP in predstaviti zakonsko ureditev področja. S smernicami želimo podati odgovore na najpogostejša vprašanja uporabnikov osebnih podatkov iz CRP, kot so upravne enote, občine, odvetniki, zdravstvene institucije, zavarovalnice, detektivi idr., ki se v praksi odpirajo v zvezi z obdelavo osebnih podatkov iz CRP ter podati priporočila, s pomočjo katerih bo obdelava potekala lažje in predvsem zakonito. Posebna želja IP je, da bi smernice olajšale vsakodnevno poslovanje uporabnikov CRP, ki pri svojem delu potrebujejo osebne podatke iz CRP ter podale odgovore posameznikom glede pravic, ki jih imajo v zvezi z obdelavo njihovih podatkov v CRP ter njihovim varstvom.

SPLOŠNO O CENTRALNEM REGISTRU PREBIVALSTVA

Centralni register prebivalstva je vzpostavljen z Zakonom o centralnem registru prebivalstva (v nadaljevanju ZCRP)¹ kot **osrednja zbirka podatkov o državljanih** Republike Slovenije in **tujcih, ki imajo dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje** v Republiki Sloveniji ali določene pravice ali obveznosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, davkov, iz humanitarnih razlogov ali na drugem področju, če je tako določeno z zakonom. Upravljevec CRP je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ).

V CRP se podatki o prebivalstvu centralno zbirajo, obdelujejo, hranijo in uporabljajo z namenom:

- spremljati stanje in gibanje prebivalstva za potrebe državnih organov in drugih uporabnikov, ki jih potrebujejo za opravljanje predpisanih nalog oziroma za vodenje zbirk podatkov o posameznikih ter
- za namene izvajanja statističnih, socioekonomskih in drugih raziskovanj, za katere imajo zakonsko podlago.

Podatki v CRP so:

- enotna matična številka občana (v nadaljevanju EMŠO),
- kraj rojstva,
- ime in priimek,
- državljanstvo,
- prebivališče in vrsta prebivališča,
- zakonski stan,
- šolska izobrazba,
- volilna pravica,
- EMŠO matere,
- EMŠO očeta,
- EMŠO zakonca,
- EMŠO otrok,
- identifikatorji za povezovanje z administrativnimi zbirkami podatkov v upravljanju javnega sektorja iz 9. člena ZCRP (npr. davčna številka) ter
- datumi in podatki o dogodkih, spremembah ali popravkih.

Upravljevec CRP pridobiva podatke iz različnih zbirk osebnih podatkov, kot so:

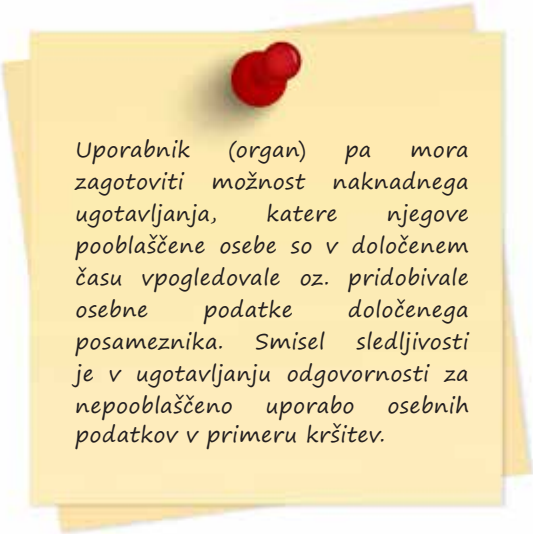
- **matični register** (rojstvo, smrt, državljanstvo, sklenjena zakonska zveza, sprememba osebnega imena, razveza);
- **bolnišnični informacijski sistemi** (elektronska prijava rojstva);

- **register stalnega prebivalstva** (prijava, odjava prebivališča, volilna pravica, gospodinjstvo);
- **register tujcev** (dovoljenje za prebivanje tujca); zbirka podatkov o zaposlovanju tujcev (določitev EMŠO tujcu);
- **register državljanstev** (pridobitev in prenehanje državljanstva);
- **register evidenčnih tujcev** (uveljavljanje pravic ali uredničenje dolžnosti v Republiki Sloveniji); azilni register (prosilec za mednarodno zaščito);
- **register prostorskih enot** (občina, naselje, ulica, hišna številka, številka stanovanja, poštna številka, volišče);
- **register davčnih zavezancev** (davčna številka fizične osebe) in druge, kot je opredeljeno s 13. členom ZCRP.

Zakon pa določa, da lahko upravljevec CRP podatke o posamezniku pridobiva tudi na podlagi njegove pisne privolitve, od zakonitega zastopnika ali skrbnika oziroma od polnoletne osebe, ki ima ustrezno pooblastilo.

Zaradi zagotavljanja točnosti in ažurnosti podatkov morajo upravljavci, ki vodijo zbirke podatkov, iz katerih upravljevec CRP pridobiva podatke, posredovati vse spremembe in popravke glede v CRP vnesenih podatkov. Navedeno poteka v elektronski obliki oziroma s povezovanjem zbirk.

Uporaba CRP je zasnovana tako, da omogoča tako **zunanj** kot **notranj sledljivost**. Na strani upravljavca se torej beleži kdo, kdaj in katere podatke je vpogledoval, prav tako je obvezna navedba pravne podlage.

Uporabnik (organ) pa mora zagotoviti možnost naknadnega ugotavljanja, katere njegove pooblaščen osebe so v določenem času vpogledovale oz. pridobivale osebne podatke določenega posameznika. Smisel sledljivosti je v ugotavljanju odgovornosti za nepooblaščen uporabo osebnih podatkov v primeru kršitev.

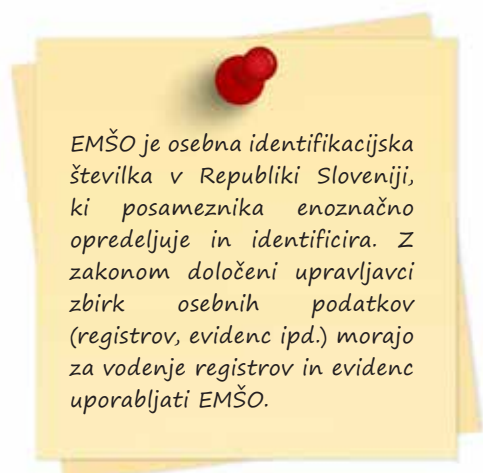
¹ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo.

ZCRP je precej splošne narave, za zakonitost obdelave osebnih podatkov iz CRP pa so bistvenega pomena materialni in procesni področni zakoni ter kvaliteta osebne privolitve oziroma pooblastila posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo. V nadaljevanju teh smernic se zato osredotočamo na posamezna področja, kjer se po izkušnjah IP in MNZ uporabniki in upravljavec CRP najpogosteje srečujejo s težavami v zvezi z uporabo osebnih podatkov iz CRP.

Vodenje in vzdrževanje CRP ter postopek za pridobivanje in posredovanje podatkov CRP podrobneje določa Uredba o vodenju in vzdrževanju centralnega registra prebivalstva ter postopku za pridobivanje in posredovanje podatkov² ter Navodilo za elektronsko poslovanje centralnega registra prebivalstva³.

1. Enotna matična številka občana (EMŠO)

EMŠO pomeni osnovno in najtočnejšo identifikacijo posameznika. Iz nje se lahko razberejo tudi drugi podatki o posamezniku, kot sta datum rojstva, njegova starost in spol. Identifikacija je namenjena vodenju in vzdrževanju zbirk podatkov o prebivalstvu, povezovanju podatkov v teh zbirkah ter racionalizaciji dela državnih organov in drugih uporabnikov, ki imajo zakonsko podlago za uporabo EMŠO. Identifikacija je namenjena tudi uresničevanju pravic in obveznosti posameznika.

EMŠO je osebna identifikacijska številka v Republiki Sloveniji, ki posameznika enoznačno opredeljuje in identificira. Z zakonom določeni upravljavci zbirk osebnih podatkov (registrov, evidenc ipd.) morajo za vodenje registrov in evidenc uporabljati EMŠO.

EMŠO (kot tudi davčna številka) sta v skladu s 1. in 18. tč. 6. čl. ZVOP-1 zagotovo **sama po sebi** - tudi če jih ne spremljajo drugi osebni podatki (ime, priimek, naslov ipd.) - **osebna podatka**, saj se nanašata na enolično določljivega posameznika oziroma sta celo v svojem bistvu namenjena razločevanju in določevanju posameznikov. Za osebne podatke gre namreč tudi takrat, kadar se da posameznika vsaj določljivo identificirati (npr. tudi na podlagi IP naslova).

Kdor pridobiva EMŠO, je **dolžan navesti zakonsko podlago** in namen pridobivanja EMŠO, v primeru pisne privolitve pa posameznika **seznaniti z namenom pridobivanja**. Če iz zakona ali pooblastila ne izhaja, da uporabnik lahko pridobi EMŠO, ga iz CRP ne sme pridobiti.

Prav tako načeloma ni dopustno hkratno zbiranje oziroma obdelava dveh enoličnih identifikacijskih številk posameznika (EMŠO in davčne številke), za enoznačno identifikacijo je namreč dovolj le ena številka. To izhaja tudi iz odločbe Ustavnega sodišča RS (št. U-I-229/03, z dne 9. 2. 2006), ki je odločilo, da je določitev kar dveh podatkov, ki omogočata popolno identifikacijo posameznika odveč, saj zadostuje zgolj eden. Zbiranje in obdelava obeh identifikatorjev sta tako dopustna le v primerih, ko je to nujno potrebno za doseg namena, zaradi katerega se ti dve številki zbira in nadalje obdeluje (npr. v primerih, ko upravljavec dejansko – ne na zalogo – potrebuje EMŠO za namene pridobivanja osebnih podatkov iz določenih zbirk, davčno številko pa za namene obračuna davka).

² Uradni list RS, št. 70/00 in 28/02.

³ Uradni list RS, št. 107/02.

2. Predpogoj za obdelavo osebnih podatkov iz CRP – pravna podlaga

Obdelava osebnih podatkov v javnem sektorju je načeloma dopustna, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon. Z zakonom se lahko določi, da se določeni osebni podatki obdelujejo le na podlagi osebne privolitve posameznika (prvi odstavek 9. člena ZVOP-1). Poudariti je treba, da mora vse zbiranje, pridobivanje, uporaba, obdelava osebnih podatkov v CRP potekati v skladu z zakonom.

V praksi to pomeni, da mora upravljavec ali uporabnik, ki želi pridobiti osebne podatke iz CRP, v vlogi vedno navesti pravno podlago za vsako pridobivanje osebnih podatkov in namen pridobivanja osebnih podatkov. To velja tako za pridobivanje osebnih podatkov za posamezno osebo, kot tudi za pridobivanje večje količine osebnih podatkov, ki se nanašajo na večje število posameznikov.

Pridobivanje osebnih podatkov iz CRP »na zalogo« ali v smislu »ribarjenja« za podatki, npr. pridobivanje osebnih podatkov o delu populacije, če v resnici potrebujemo samo podatek za določeno osebo v določenem postopku, nikakor **ni dopustno**, čeprav je pridobivanje podatkov na zalogo sicer tehnično možno ali enostavno. Tudi če ima uporabnik omogočen dostop oziroma pridobivanje podatkov preko spletne aplikacije, mora imeti **za vsak vpogled oziroma za pridobitev vsakega podatka pravno podlago**. V nasprotnem primeru odgovarja za kršitev predpisov s področja varstva osebnih podatkov.

Enako velja za vse oblike nadaljnje uporabe osebnih podatkov, pridobljenih iz CRP. Osebnih podatkov ni dopustno naprej uporabljati za druge namene, razen če za to obstoji pravna podlaga. Prav tako iz osebnih podatkov, pridobljenih iz CRP brez pravne podlage (zakon ali predvsem v zasebnem sektorju osebna pisna privolitve) ni dovoljeno ustvarjati novih zbirk osebnih podatkov. Utemeljenost zahteve za pridobitev osebnih podatkov iz CRP na podlagi zahteve sicer presoja upravljavec CRP, vendar pa vlagatelj odgovarja za resničnost svojih navedb in sorazmernost zahtevanih podatkov.

Pravice posameznika glede seznanitve z lastnimi osebnimi podatki, tudi v CRP, ureja ZVOP-1, pritožbeni organ, pa je v teh primerih IP.

3. Zakon o centralnem registru prebivalstva (ZCRP)

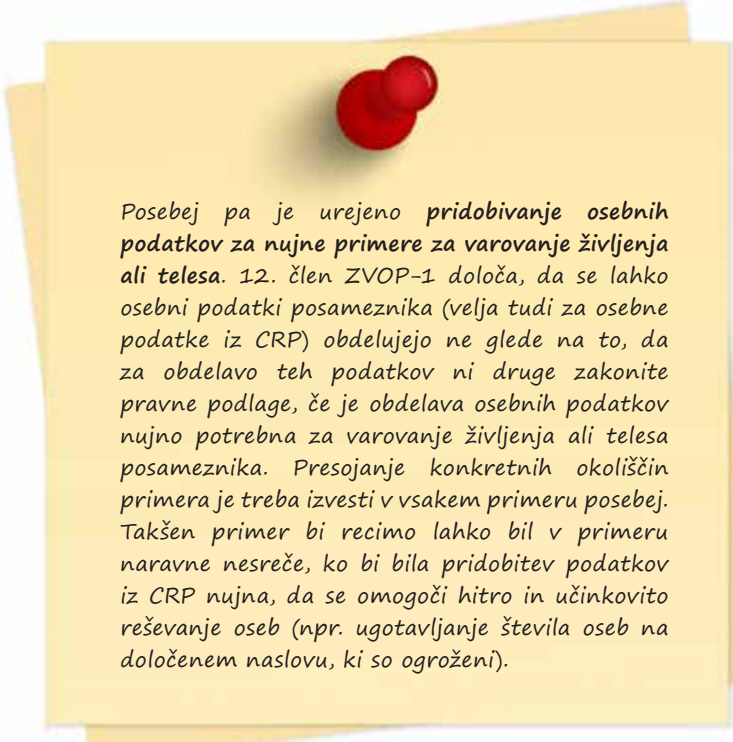
Podatke iz CRP lahko pridobijo le uporabniki, ki imajo za to pravno podlago v zakonu ali osebni pisni privolitvi posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo. Zakon (ali privolitev posameznika) morata natančno določati, katere osebne podatke lahko uporabnik pridobi iz CRP.

Osebne podatke lahko v skladu z ZCRP uporabljajo kot uporabniki CRP za vzpostavitev novih zbirk oziroma za tekoče vodenje in vzdrževanje z zakonom predpisanih zbirk upravljavci zakonsko določenih zbirk osebnih podatkov, na področjih: statistike, notranjih zadev, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, davkov in carine, obrambe, geodetske službe, urejanja prostora in ekološke zaščite, zaposlovanja in spremljanja delovne sile, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pravosodja, šolstva, socialnega varstva in drugi, ki imajo za to zakonsko podlago.

Uporabniki osebnih podatkov iz CRP, ki imajo zakonsko podlago za pridobivanje podatkov, in uporabniki, ki so pooblaščenici z osebno pisno privolitvijo posameznika, na katerega se podatki nanašajo, lahko iz CRP pridobivajo le v zakonu oz. osebni privolitvi navedene osebne podatke. Če v zakonu oziroma pooblastilu nimajo konkretno opredeljenih podatkov, do katerih so upravičeni, lahko iz CRP dobijo naslednje podatke: ime in priimek, kraj rojstva, leto rojstva, spol, državljanstvo, prebivališče in vrsta prebivališča.

Upravljavec centralnega registra prebivalstva ali evidenc stalno in začasno prijavljenih prebivalcev mora v skladu z 22. členom ZVOP-1 na način, ki je določen za izdajo potrdila, posredovati upravičencu, ki izkaže pravni interes za uveljavljanje pravic pred osebami javnega sektorja, osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča posameznika, zoper katerega uveljavlja svoje pravice.

Če zakon ne določa drugače, se smejo sicer osebni podatki iz CRP uporabljati samo na način in v obliki, ki ne omogoča identifikacije posameznika.

Posebej pa je urejeno pridobivanje osebnih podatkov za nujne primere za varovanje življenja ali telesa. 12. člen ZVOP-1 določa, da se lahko osebni podatki posameznika (velja tudi za osebne podatke iz CRP) obdelujejo ne glede na to, da za obdelavo teh podatkov ni druge zakonite pravne podlage, če je obdelava osebnih podatkov nujno potrebna za varovanje življenja ali telesa posameznika. Presojanje konkretnih okoliščin primera je treba izvesti v vsakem primeru posebej. Takšen primer bi recimo lahko bil v primeru naravne nesreče, ko bi bila pridobitev podatkov iz CRP nujna, da se omogoči hitro in učinkovito reševanje oseb (npr. ugotavljanje števila oseb na določenem naslovu, ki so ogroženi).

4. Drugi področni zakoni

Pridobivanje podatkov iz CRP urejajo tudi posamezni področni zakoni na različnih področjih.

Upravni postopek

Splošna zakonska podlaga za pridobivanje osebnih podatkov na zgoraj navedenih področjih, med drugim tudi iz CRP, v primerih odločanja v različnih upravnih postopkih na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku⁴ (v nadaljevanju ZUP) je lahko 139. člen ZUP, ki določa, da lahko uradna oseba, ki vodi postopek po ZUP med konkretnim postopkom ves čas ugotavlja dejansko stanje in izvaja dokaze o vseh dejstvih, pomembnih za izdajo odločbe.

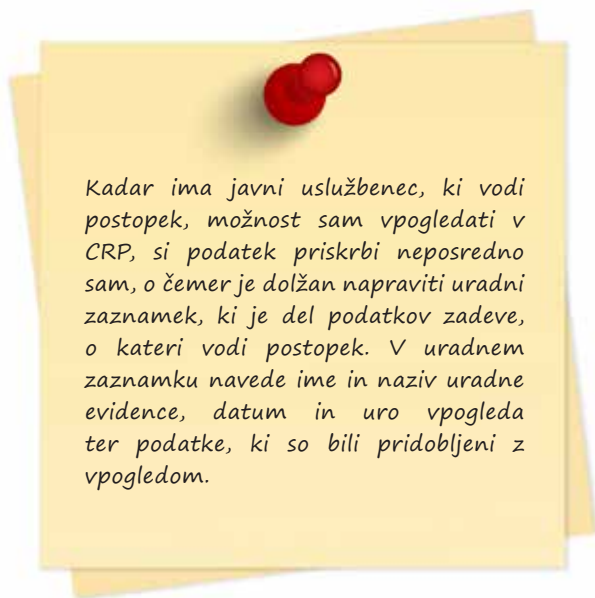
Uradna oseba lahko torej, skladno s 139. členom ZUP: odredi po uradni dolžnosti izvedbo vsakega dokaza, če spozna, da je to potrebno za razjasnitev zadeve;

- si preskrbi po uradni dolžnosti podatke o dejstvih, o katerih vodi uradno evidenco organ, ki je pristojen za odločanje. Enako ravna uradna oseba glede dejstev, o katerih vodi uradno evidenco kakšen drug državni organ oziroma organ samoupravnega lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila;
- pridobiva za potrebe ugotavljanja dejanskega stanja osebne podatke iz uradnih evidenc o stranki, ki je vložila zahtevo za uvedbo postopka, razen, če je stranka pridobitev teh podatkov izrecno prepovedala.

Organ je, če uradne evidence ne vodi sam, dolžan od pristojnega organa zahtevati podatke takoj oziroma, najkasneje v roku treh delovnih dni po vložitvi vloge; zaproseni organ je dolžan te podatke brezplačno posredovati.

⁴ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2 s spremembami in dopolnitvami.

Na podlagi 34.a člena ZUP pa so upravljavci zbirk osebnih podatkov, ki razpolagajo s podatki, ki so potrebni za ugotovitev dejstev v zvezi z vodenjem in odločanjem v upravnem postopku, dolžni na podlagi obrazložene zahteve organa, brezplačno, najkasneje v roku 15 dni, posredovati zahtevane podatke. Zahteva mora vsebovati navedbo zahtevanih podatkov, pravno podlago za posredovanje, namen njihove uporabe in številko upravne zadeve.

Kadar ima javni uslužbenec, ki vodi postopek, možnost sam vpogledati v CRP, si podatek priskrbi neposredno sam, o čemer je dolžan napraviti uradni zaznamek, ki je del podatkov zadeve, o kateri vodi postopek. V uradnem zaznamku navede ime in naziv uradne evidence, datum in uro vpogleda ter podatke, ki so bili pridobljeni z vpogledom.

Sodni postopki

V primeru, ko **pravni postopek vodi sodišče, ima to neke vrste »generalno pooblastilo«**, s katerim se sodišča pooblašča za zbiranje osebnih podatkov, ki jih sodišče potrebuje za ugotovitev ali presojo dejstev za odločanje v postopkih iz svoje pristojnosti (torej tudi iz CRP). Neposredno pravno podlago za to predstavlja 13. člen Zakona o sodiščih⁵ (v nadaljevanju ZS).

Poleg tega je treba v zvezi s pridobivanjem oz. posredovanjem osebnih podatkov, ki so potrebni za odločanje v konkretnem pravnem postopku, upoštevati tudi Z

Podobno določa za **primere pravnih postopkov** in drugih postopkov, za katere velja ta zakon, tudi Zakon o pravnem postopku⁶ (v nadaljevanju ZPP) glede upravičenosti pridobivanja podatkov za namene dokazovanja pred sodiščem v pravnem postopku.

⁵ Uradni list RS, št. 94/07-UPB4, s spremembami in dopolnitvami.

⁶ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US in 48/15 – odl. US.

Glede na določbe ZPP o tem, kateri dokazi naj se izvedejo za ugotovitev odločilnih dejstev, odloča sodišče (drugi odstavek 213. člena ZPP). V skladu z 10. členom ZPP so državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter druge osebe in organizacije, ki razpolagajo s podatki, potrebnimi za odločitev, dolžni, ne glede na določbe o varstvu osebnih in drugih podatkov, na zahtevo sodišča brezplačno posredovati zahtevane podatke (tudi iz CRP).

V zvezi s **kazenskimi postopki** pa predstavlja zakonsko podlago za pridobivanje podatkov (tudi iz CRP) 143. člen Zakona o kazenskem postopku⁷ (v nadaljevanju ZKP) po katerem mora upravljavec osebnih podatkov (v primeru CRP torej MNZ) sodišču na zahtevo brezplačno posredovati podatke iz zbirke osebnih podatkov tudi brez osebne privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo, če sodišče navede, da podatke potrebuje za izvedbo kazenskega postopka. Določba je umeščena v štirinajsto poglavje ZKP, ki se nanaša na celoten kazenski postopek. Na tej podlagi pridobljene podatke lahko sodišče obdeluje le za namene izvajanja določb tega zakona in jih mora varovati kot tajne, če je tako določeno v zakonu. Podatki so javnosti dostopni v skladu z določbami tega zakona.

Prekrškovni postopki

Podobno lahko **sodišča in prekrškovni organi v okviru postopka o prekršku** v skladu s 45. členom Zakona o prekrških⁸ (v nadaljevanju ZP-1) od vseh državnih organov in nosilcev javnih pooblastil zahtevajo potrebno pomoč in podatke (brezplačno), upravljavci zbirk osebnih podatkov pa morajo brezplačno posredovati osebne podatke (tudi iz CRP), ki so potrebni za ugotovitev dejstev v zvezi s postopkom in za izvršitev sankcij.

Inšpekcijski postopki

Pristojne inšpekcijske službe lahko v okviru postopka inšpekcijskega nadzora na podlagi Zakona o inšpekcijskem nadzoru⁹ (v nadaljevanju ZIN) pridobivajo tiste osebne podatke, ki jih potrebujejo za izvedbo samega postopka in ugotovitev dejanskega stanja, tudi iz CRP.

ZIN v 19. členu namreč med pooblastili inšpektorjev, našteva med drugim tudi pravico inšpektorja, da v okviru opravljanja inšpekcijskega nadzora pri fizični ali pravni osebi brezplačno pridobi in uporablja osebne in druge podatke iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki se nanašajo na zavezanca in ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

⁷ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14 in 8/16 – odl. US.

⁸ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami.

⁹ Ur. l. RS, št. 43/07 uradno prečiščeno besedilo in 40/14.

Pravne in fizične osebe, zoper katere se ne vodi inšpekcijski postopek, in ki razpolagajo z morebitnimi dokazi oziroma drugimi, tudi osebnimi podatki, potrebnimi za izvedbo inšpekcijskega nadzora, morajo na zahtevo inšpektorja posredovati dokaze in druge, tudi osebne podatke, oziroma morajo omogočiti zaslišanje prič za pridobitev teh dokazov ali drugih, tudi osebnih podatkov, najkasneje v treh dneh od prejema njegove zahteve. Glede na 38. člen ZIN se z globo 1.500 EUR kaznuje za prekršek pravna oseba, s 500 EUR pa odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravnega lokalne skupnosti, ki ne posreduje dokazov in drugih podatkov oziroma ne omogoči zaslišanja prič najkasneje v treh dneh od prejema zahteve inšpektorja.

5. Nadaljnja obdelava osebnih podatkov iz CRP?

Vprašanje obstoja pravne podlage je za obdelavo ključno oz. primarno, šele za tem je mogoče presoјati sorazmernost obdelave osebnih podatkov. Prevzemanje osebnih podatkov iz CRP torej ni dopustno brez ustrezne pravne podlage, enako velja za njihovo nadaljnjo uporabo ali obdelavo za druge namene.

Utemeljitev, da je npr. pridobivanje ali nadaljnja uporaba osebnih podatkov iz CRP pridobljenih za nek drug namen 'najenostavnejše', ali da gre za pospešitev dela, ki naj bi »zahtevala« prevzem večjega obsega osebnih podatkov iz CRP (ker je to tehnično enostavnejše kot iz drugih zbirk) niso opravičljivi razlogi za takšno nezakonito obdelavo. Tako na primer ni dopustno, da bi pooblaščen organizacija, ki izvaja registracije vozil, za namen neposrednega trženja uporabila vse podatke, ki jih lahko za svoje naloge sicer pridobi iz CRP (in ne le osebnih podatkov o osebnem imenu in naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, ki jih je zbrala v okviru zakonitega opravljanja dejavnosti v skladu z 72. členom ZVOP-1). Prav tako lahko npr. občina pridobi zgolj osebne podatke, ki jih potrebuje za konkreten namen, in ne na zalogo vseh podatkov iz CRP. Takšne – tehnične ovire, morajo biti rešljive na ravni tehnike in ne opravičujejo pridobitve ali nadaljnje nenamenske uporabe osebnih podatkov zgolj zaradi poenostavitve dela, ki je postalo naporno zaradi določenih pomanjkljivosti npr. v načrtovanju prehoda na novo aplikacijo.

V primeru velikih zbirk, kot je CRP, je nevarnost nastanka t.i. novih, sekundarnih zbirk, »mini CRP-jev«, posebej velika. Različni uporabniki namreč za zakonit namen pridobijo veliko zbirko (lahko vseh prebivalcev Slovenije), ki pa jo lahko uporabijo zgolj za točno določen namen. Morebitni predlogi, da bi takšno zbirko uporabili tudi za druge namene za poenostavitev svojega dela, torej niso dopustni. Pomembno se je zavedati, da bi bilo to nezakonito.

NAJPOGOSTEJŠE DILEME OB ZAHTEVAH ZA PRIDOBITEV OSEBNIH PODATKOV IZ CRP

Navajamo nekaj konkretnih primerov iz prakse glede zakonite uporabe podatkov iz CRP.

1. Kdaj lahko upnik pridobi iz CRP osebne podatke dolžnika?

Upnik zgolj iz naslova upniško – dolžniškega razmerja nima pravne podlage, da bi iz CRP pridobil osebne podatke dolžnika. Dokler dolg ne zapade v plačilo namreč niso izpolnjeni pogoji za sodno uveljavljanje upnikovih zahtevkov, zato lahko v tej fazi osebne podatke dolžnika pridobiva zgolj od dolžnika samega oziroma na podlagi njegovega pooblastila. Do tega trenutka namreč še vedno velja predpostavka, da bo dolžnik prostovoljno poravnal svoje obveznosti (poravnal dolg).

Delne izjeme so primeri »kvalificiranih upnikov«, kot na primer upravniki večstanovanjskih stavb, izvajalci gospodarskih javnih služb, zavarovalnice, banke, operaterji elektronskih komunikacij, stečajni upravitelji, državni organi in organi lokalne samouprave, o čemer več v nadaljevanju v odgovorih na vprašanja glede konkretnih upravičenj posameznih skupin uporabnikov.

Šele ko dolg zapade v plačilo, oziroma so izpolnjeni pogoji za sodno uveljavljanje upnikovih zahtevkov, ker dolžnik svojih obveznosti, bodisi ne priznava bodisi jih ne izpolni prostovoljno, lahko upnik uveljavlja pravna sredstva – neposredno po Zakonu o izvršbi in zavarovanju (če izkaže pravni interes – torej če že razpolaga z izvršilnim naslovom oziroma verodostojno listino) oziroma pred tem v pravnem postopku (o tem več glej zgoraj v podpoglavju Sodni postopki in spodaj v odgovoru na vprašanje pod točko 3).

Primer: Ali upravna enota upniku – podjetju lahko posreduje podatka o avtomobilu in naslovu dolžnika. Upnik je vlogi priložil sklep o izvršbi (nepravnomočen) in predlog za izvršbo?

Osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča lahko (drugi odstavek 22. člena ZVOP-1), če izkaže upnik pravni interes za uveljavljanje pravic pred osebami javnega sektorja. Ob tem mora upnik jasno navesti namen oziroma razloge za seznanitev.

Sicer sta na podlagi Zakona o izvršbi in zavarovanju do podatkov iz registra motornih vozil za namene izvršbe upravičena sodišče in izvršitelj. Prav tako je ob pogoju izkazanega pravnega interesa do teh podatkov upravičen upnik. Presoja o tem, ali je pravni interes v konkretnem primeru izkazan v zadostni meri je prepuščena upravljavcu. Več v odgovoru na vprašanje pod točko 3.

2. Kdaj se lahko osebne podatke iz CRP pridobi za potrebe pravnega postopka?

Na podlagi Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP) je posameznik na podlagi zahteve sodišča upravičen do podatkov iz CRP, kot izhaja iz zahteve sodišča, ni pa do njih upravičen brez zahteve sodišča, četudi zatrjuje, da jih potrebuje za sodni postopek. Izjema so podatki o osebnem imenu in naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, ki jih lahko posameznik na podlagi drugega odstavka 22. člena ZVOP-1 pridobi že iz razloga, da bo v lahko tožbi navedel pravilno osebno ime točen naslov posameznika, zoper katerega na sodišču uveljavlja svoje pravice.

Pod določenimi pogoji je upravljavec dolžan za potrebe pravde določene podatke posredovati odvetniku tožeče ali tožene stranke (o tem več v odgovoru na vprašanje pod točko 4).

Glede na določbe ZPP o tem, kateri dokazi naj se izvedejo za ugotovitev odločilnih dejstev, odloča sodišče (drugi odstavek 213. člena ZPP). Praviloma mora stranka sama predložiti listino, na katero se sklicuje v dokaz svojih navedb (prvi odstavek 226. člena ZPP). Če pa je listina

pri državnem organu ali pri osebi, ki ji je poverjeno izvrševanje javnega pooblastila, pa sama stranka ne more doseči, da se listina izroči ali pokaže, si jo sodišče preskrbi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 226. člena ZPP). Enako velja za druge dokaze (222. člen ZPP).

V skladu z 10. členom ZPP so državni organi, organi lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter druge osebe in organizacije, ki razpolagajo s podatki, potrebnimi za odločitev, dolžni, ne glede na določbe o varstvu osebnih in drugih podatkov, na zahtevo sodišča brezplačno posredovati zahtevane podatke.

Primer: Ali sme upravna enota sodišču posredovati podatke o spremembah naslovov bivališč, ki jih je stranka prijavila v preteklih petih letih?

Upravljalci podatkov ali zbirk podatkov, ki jih sodišče potrebuje za ugotovitev ali presojo dejstev za odločanje v postopkih iz svoje pristojnosti, morajo posredovati zahtevane podatke sodiščem brezplačno in nemudoma, najpozneje pa v osmih dneh (13. člen Zakona o sodiščih).

3. Kakšni so pogoji pridobitve podatkov za potrebe izvršilnega postopka?

Dolžnost posredovanja osebnih podatkov (tudi iz CRP) v izvršilnem postopku je posebej urejena v 4. členu Zakona o izvršbi in zavarovanju¹⁰ (v nadaljevanju ZIZ), ki tudi našteva podatke, ki so jih upravljalci (v primeru CRP MNZ oz. zanj upravne enote) na tej podlagi dolžni v 8 dneh posredovati upniku, ki izkaže pravni interes, ne glede na državljanstvo oziroma državo, ki ji upnik pripada.

Na podlagi 4. člena ZIZ je upravičenim upnikom dopustno posredovati zgolj: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum rojstva, EMŠO, davčno številko, podatke o višini plače, drugih osebnih prejemkov in njihovih izplačevalcih ter podatke o rubežih in administrativnih prepovedih na plačo in druge osebne prejemke, številke denarnih računov pri organizacijah za plačilni promet, stanje in promet na teh računih ter podatke o rubežih na teh računih, številke računov vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov ter stanje in promet na teh računih, podatke o obstoju in stanju drugih dolžnikovih depozitov pri banki, borznoposredniški družbi ali drugi osebi, podatke o delnicah in deležih v gospodarski družbi ali drugi udeležbi v pravni osebi, podatke o nepremičninah, na katerih ali glede katerih ima dolжник premoženjske pravice, podatke iz evidence registriranih motornih in priklopnih vozil, podatke iz registra plovil in letal, podatke iz drugih evidenc premoženja, podatke o pokojninskem in zdravstvenem zavarovanju, podatke o življenjskih in premoženjskih zavarovanjih, podatke o drugih premoženjskih pravicah dolžnika ter podatke iz 19. točke prvega odstavka 4. člena ZIZ.

Upnik izkaže pravni interes z listino, ki je izvršilni naslov, na podlagi katerega je mogoče po tem zakonu predlagati izvršbo. Izvršilni naslov je v skladu s 17. členom ZIZ: izvršljiva sodna odločba in sodna poravnava; izvršljiv notarski zapis; druga izvršljiva odločba ali listina, za katero zakon, ratificirana in objavljena mednarodna pogodba ali pravni akt Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporablja neposredno, določa, da je izvršilni naslov. Izvršba za izterjavo denarnih terjatev pa se dovoli tudi na podlagi verodostojne listine, če upnik v predlogu za izvršbo navede dan zapadlosti terjatve.

¹⁰ Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15 in 76/15 – odl. US.

Upnik sme tako pridobljene podatke uporabiti samo za potrebe postopkov po tem zakonu, podatke iz 19. točke prvega odstavka 4. člena ZIZ pa samo za potrebe postopkov izpodbijanja dolžnikov pravnih dejanj zaradi izvršbe na to premoženje.

Primer: Ali lahko upravljavec CRP na podlagi 40. člena ZIZ posreduje podatke o naslovu dolžnika upniku, če upnik še ne razpolaga s pravnomočnim izvršilnim naslovom?

V primeru, če upnik še ne razpolaga s pravnomočnim izvršilnim naslovom je relevantna pravna podlaga za pridobitev osebnih podatkov (konkretno le naslova osebe) 148. člen Zakona o pravnem postopku in ne 40. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju. 148. člen Zakona o pravnem postopku določa, da je upravljavec zbirke podatkov dolžan stranki, ki izkaže pravni interes, sporočiti naslov osebe, ki ji je treba vročiti pisanje. Pravni interes se izkaže s potrdilom sodišča o vložitvi tožbe ali o obstoju pravde. Prav tako bi se lahko v tem primeru kot pravna podlaga štela tudi določba drugega odstavka 22. člena ZVOP-1.

4. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi odvetnik?

Odvetniki lahko v skladu z 10. členom Zakona o odvetništvu¹¹ (v nadaljevanju ZOdv) od državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil (torej tudi iz CRP) brez privolitve posameznika, na katerega se podatki nanašajo, in brezplačno ter ne glede na določbe drugih zakonov, ki določajo posredovanje osebnih podatkov upravljavcem osebnih podatkov in uporabnikom osebnih podatkov, zahtevajo podatke, ki jih potrebujejo pri opravljanju odvetniškega poklica v posamični zadevi. Odvetnik pa nima te pravice, če gre za osebne podatke, ki so na podlagi posebnih zakonskih določb dostopni le pooblaščenim organom.

¹¹ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96-odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16-odl. US in 46/16.

Upravljavec zbirke osebnih podatkov, npr. MNZ v primeru CRP, je dolžan pred posredovanjem osebnih podatkov preveriti, ali zahteva odvetnika za posredovanje osebnih podatkov izpolnjuje vse navedene kriterije:

- ali ima odvetnik ustrezno pooblastilo za zastopanje stranke v konkretni posamični zadevi (torej ne zadostuje splošno pooblastilo) in
- ali je odvetnik navedel oziroma izkazal, da so konkretni zahtevani podatki dejansko potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica v posamični zadevi – torej za opravljanje konkretnih dejanj zastopanja v tej posamični zadevi, ki teče pred sodiščem ali drugim organom.

Le v kolikor je zahteva popolna, je upravljavec zbirke osebnih podatkov zahtevane osebne podatke odvetniku dolžan posredovati, saj ima v prvem odstavku 10. člena ZOdv zakonsko podlago za njihovo pridobitev. Edina omejitev po vsebini oziroma vrsti osebnih podatkov, ki jih je odvetnik upravičen pridobiti, je določena v 3. odstavku 10. člena ZOdv in se nanaša le na tiste osebne podatke, ki so na podlagi posebnih oziroma drugih zakonskih določb dostopni le pooblaščenim organom (npr. podatki v dosjeih tajnih služb).

To pomeni, da mora npr. upravna enota vsakič, ko prejme zahtevo odvetnika za posredovanje določenih osebnih podatkov iz npr. CRP, preveriti, ali so za posredovanje konkretnih zahtevanih podatkov izpolnjeni vsi pogoji po 10. členu ZOdv.

Primer: Kako naj upravni organ ravna v primeru zahteve za posredovanje osebnih podatkov s strani odvetnikov, kadar upravni organ na podlagi posredovanih podatkov ne more z gotovostjo ugotoviti, za katero osebo gre?

Upravni organ lahko odvetniku posreduje osebne podatke le, če odvetnik nedvoumno izkaže, da je določena oseba, katere osebni podatek je predmet zahteve, udeležena v nekem konkretnem postopku. V kolikor upravni organ tega ne more z gotovostjo ugotoviti, ne more in ne sme posredovati podatkov o vseh osebah z npr. enakim imenom in priimkom. Pri tem mora upravni organ, v skladu ZVOP-1, zlasti z načelom sorazmernosti, posredovati le tiste podatke, ki ustrezajo potrebi in namenu, ki ga je izkazal odvetnik.

5. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi detektiv?

Pooblastila detektivov za zbiranje in obdelavo osebnih podatkov določa Zakon o detektivski dejavnosti¹² (v nadaljevanju; ZDD-1), ki v prvem odstavku 25. člena določa, da detektiv opravlja dejavnosti izključno na podlagi pisnega pooblastila, iz katerega je razvidno področje zbiranja informacij iz ZDD-1, namen zbiranja informacij in obseg danega pooblastila. To pomeni, da detektiv samostojno, brez pisnega pooblastila naročnika, ne more delovati. Fotokopija pisnega pooblastila mora biti priložena zahtevi (ne glede na to ali gre za ustno ali pisno zahtevo) za posredovanje podatkov (drugi odstavek 29. člena ZDD-1), upravljavec zbirke podatkov pa je dolžan detektivu posredovati osebne podatke, do katerih je detektiv upravičen v 15 dneh od prejema detektivove zahteve.

Detektiv lahko na podlagi pisnega pooblastila stranke zahteva zgolj naslednje osebne in druge podatke, med drugim tudi določene podatke iz CRP (prvi odstavek 29. člena ZDD-1):

- iz evidence registriranih vozil: registrsko označbo, podatke o lastnikih in podatke o vozilu;
- iz registra stalnega prebivalstva in centralnega registra prebivalstva: podatke o osebnem imenu, datumu rojstva, enotni matični številki občana, državljanstvu, času in kraju stalnega in začasnega prebivališča;
- iz evidence zavarovancev: podatke o zaposlitvi, delodajalcu, delovnem mestu in prejšnjih zaposlitvah;
- iz slovenskega ladijskega registra in registra zrakoplovov: podatke o plovilih in lastnikih.

ZDD-1 upravičenja detektiva praviloma veže na stranko.

¹² Uradni list RS, št. 17/11.

Primer: Sodni vročevalec, ki je tudi detektiv, za potrebe vročanja sodnega pisma v kazenski zadevi od upravne enote na podlagi 22. člena ZVOP-1 in 29. člena ZDD-1 zahteva podatke o stalnem in začasnem prebivališču osebe in podatke o prejšnjih prijavljenih naslovih te osebe. Ali mu upravna enota zahtevane podatke lahko posreduje?

V skladu z določbo 2. odstavka 29. člena ZDD-1 je upravna enota detektivu dolžna posredovati podatek o stalnem in začasnem prebivališču iz tistih v 29. členu ZDD-1 taksativno naštetih zbirk osebnih podatkov, katerih upravljavec je, če izkaže, da je za vročitev pisanja osebi, katere podatke zahteva, ustrezno pooblaščen. Ker detektiv v konkretnem primeru vročitve ne opravlja na podlagi pooblastila stranke (pooblastil iz ZDD-1), ampak na podlagi odreditve vročitve, ki mu jo je, kot sodnemu vročevalcu v kazenskem postopku, odredilo sodišče, se mora upravni enoti z ustrezno dokumentacijo predhodno izkazati, da mu je bila v konkretni zadevi s strani sodišča odrejena vročitev osebi, katere osebne podatke zahteva.

6. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi upravnik večstanovanjske stavbe?

Upravnik večstanovanjske stavbe je že po zakonu opredeljen kot zakoniti zastopnik etažnih lastnikov in deluje v njihovem imenu in za njihov račun v okviru pooblastil, ki mu jih daje zakon. Konkretno je upravnik na podlagi določb 50. člena Stanovanjskega zakona¹³ (v nadaljevanju SZ-1), pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov, ki jih je dolžan zbirati, voditi in posredovati pristojnim organom. 48. člen SZ-1 pa določa, da je upravnik večstanovanjske stavbe tudi pooblaščenec etažnih lastnikov, ki zastopa etažne lastnike v poslih, ki se nanašajo na upravljanje večstanovanjske stavbe in ki skrbi, da se izvršujejo pravice in obveznosti iz sklenjenih poslov. Nadalje upravnik zastopa etažne lastnike v poslih upravljanja in v imenu preostalih etažnih lastnikov vložiti izključitveno tožbo ter tožbo za plačilo stroškov in obveznosti, ki bremenijo etažnega lastnika (peta alineja 4. odstavka 118. člena Stvarnopravnega zakonika¹⁴, v nadaljevanju SPZ). Upravnik večstanovanjske stavbe torej v tem delu deluje kot zakoniti zastopnik etažnih lastnikov.

¹³ Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11 in 40/12 – ZUJF.

¹⁴ Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13.

Primer: Ali sme upravnik pri upravni enoti pridobiti podatek o naslovu bivališča za najemnika stanovanja, ki ne plačuje stroškov upravljanja?

Za navedeno pridobivanje osebnih podatkov iz CRP upravnik nima pravne podlage, saj je zavezanec za plačilo navedenih stroškov v prvi vrsti lastnik stanovanja oz. najemodajalec. V kolikor je najemodajalec z najemnikom sklenil dogovor o plačilu stroškov je to razmerje, ki ga morata v prvi vrsti urediti onadva. V primeru dolžnosti plačevanja, ki jih najemodajalec prenese na najemnika, je najemodajalec tisti, ki bo upravniku posredoval potrebne podatke najemnika.

V skladu z 68. členom SZ-1 je upravnik dolžan ob podpisu pogodbe izročiti dobavitelju storitev seznam etažnih lastnikov, ki vsebuje ime in priimek etažnega lastnika, naslov, številko stanovanja, velikost stanovanja in druge podatke, ki so potrebni za opravljanje storitve dobavitelja, ter delilnik stroškov med etažnimi lastniki.

Primer: Ali ima upravnik večstanovanjske stavbe v zvezi z ugotavljanjem točnega števila uporabnikov posameznih stanovanj zakonsko podlago (možnost ali celo dolžnost), da od upravne enote pridobi/zahteva poimenski seznam vseh bivajočih in prijavljenih oseb na naslovu, da bi ukrepal glede (ne)plačevanja stroškov?

Upravnik večstanovanjske stavbe nima pravne podlage, da bi od upravne enote za namen ugotavljanja števila uporabnikov posamezne enote večstanovanjske stavbe pridobil seznam vseh posameznikov, ki imajo na določenem naslovu ali v določeni stanovanjski enoti prijavljeno stalno ali začasno prebivališče. Ob tem je treba opozoriti še na dejstvo, da niti ni nujno, da ima posameznik na določenem naslovu prijavljeno prebivališče in je istočasno uporabnik posamezne enote v večstanovanjski stavbi (četudi le »kot številka«). Te podatke lahko upravnik tudi v primeru suma, da je uporabnikov več, kot jih je lastnik/najemnik prijavil, pridobi tako, da pozove lastnika ali najemnika, k pojasnitvi in tako ugotovi dejansko stanje in po potrebi ukrepa s predvidenim dodatnim zaračunavanjem stroškov.

Upoštevaloč navedeno lahko upravnik na podlagi SZ-1 in SPZ za izvajanje svojih pooblastil pridobiva poleg zgoraj navedenih tudi osebne podatke stanovalcev, ki so za to potrebni (npr. v zvezi z izvršbo). Načeloma upravnik te podatke pridobiva od etažnih lastnikov, lahko pa bi v posameznem primeru glede na konkretne okoliščine nastala tudi potreba po pridobivanju manjkajočih podatkov iz CRP.

Primer: Za vložitev tožbe v izvršilnem postopku upravnik potrebuje EMŠO, davčno številko in rojstni datum etažnih lastnikov, ki nastopajo kot upniki (obrazec COVL-1). Ali lahko za potrebe zastopanja etažnih lastnikov v izvršilnih postopkih, pridobi predmetne podatke etažnih lastnikov?

Upravnik je med drugim, kot je pojasnjeno zgoraj, dolžan v imenu preostalih etažnih lastnikov vložiti tožbo za plačilo obveznosti, ki bremenijo drugega etažnega lastnika, zato lahko od stanovalcev (upnikov) ali v njihovem imenu iz drugih zbirk podatkov (kot npr. CRP) pridobiva vse osebne podatke, ki so potrebni za vodenje in izpeljavo konkretnega izvršilnega postopka in do katerih bi bili upravičeni stanovalci kot upniki. Ob tem velja poudariti, da upravniku za vložitev predloga za izvršbo (in tožbo) zadošča en enolični identifikator. Več glede pridobivanja podatkov v zvezi z izvršbo v odgovoru na vprašanje pod točko 3.

Upravnik je npr. med drugim dolžan v imenu preostalih etažnih lastnikov vložiti tožbo za plačilo obveznosti, ki bremenijo drugega etažnega lastnika in zato lahko pridobiva vse osebne podatke, ki so potrebni za vodenje in izpeljavo konkretnega izvršilnega postopka. V ta namen lahko pridobi upravnik upoštevaloč določbe ZIZ potrebne osebne podatke tudi iz CRP.

Priporočamo vam, da si preberete tudi smernice IP, v katerih posebej obravnavamo obdelavo osebnih podatkov s strani upravnikov stanovanjskih stavb.

7. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi stečajni upravitelj?

Stečajni upravitelj je na podlagi osmega odstavka 384. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju¹⁵ (v nadaljevanju ZFPPIPP) v okviru ugotavljanja podatkov, pomembnih za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika ter morebitne izpodbojnosti določenih poslov upravičen od bank, borznoposredniških družb, klirinškodotne družbe, sodišč, davčne uprave in drugih upravljavcev zbirk osebnih podatkov (torej tudi iz CRP) pridobivati osebne podatke, vključene v zbirkah osebnih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena ZFPPIPP. Pri tem se ZFPPIPP ne omejuje na določene registre, vendar v devetem odstavku istega člena le primeroma našteva podatke, ki jih lahko zahteva stečajni upravitelj.

Pravna podlaga v osmem odstavku 384. člena ZFPPIPP je oblikovana na način generalne klavzule, kar v praksi pomeni, da mora stečajni upravitelj, če ne gre za osebne podatke, ki so primeroma naštet v devetem odstavku 384. člena ZFPPIPP (za te praviloma ni potrebna posebna utemeljitev, saj je presojo naredil že zakonodajalec), upravljavca prepričati, da so podatki potrebni oziroma primerni za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika (ali partnerja) ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj, sicer posredovanje osebnih podatkov ni zakonito. Upravljavec pa je upravičen in dolžan ta pogoj preveriti. Zato mora biti zahteva stečajnega upravitelja obrazložena in mora pisno izkazati dejstva in okoliščine, ki utemljujejo, da so v konkretnem primeru izpolnjeni zahtevani pogoji.

ZFPPIPP izrecno ne določa, katere dokumente oz. podatke mora stečajni upravitelj priložiti svoji zahtevi. O tem, do kakšne mere in na kakšen način se bo ugotavljala gotovost dejstev, ki jih zatrjuje stečajni upravitelj, in izpolnjevanje pogojev po 384. členu ZFPPIPP, odloča upravljavec zbirke sam v vsaki zahtevi posebej.

Stečajni upravitelj upoštevajoč navedeno torej lahko zahteva npr. iz matičnega registra ali CRP podatke o zakonskem stanu dolžnika, zoper katerega je uveden postopek osebnega stečaja oziroma izpisek iz matičnega registra o sklenjeni zakonski zvezi dolžnika; iz gospodinjne evidence za ugotavljanje morebitnega obstoja izvenzakonske zveze stečajnega dolžnika ipd.

¹⁵ Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US in 38/16 – odl. US.

Primer: Stečajni upravitelj je na upravno enoto naslovil zahtevek za pridobitev osebnih podatkov posameznika, zoper katerega je uveden postopek osebnega stečaja, iz CRP. Zahteva izpis podatkov o obstoju zakonske ali izvenzakonske zveze. Ali mu sme upravna enota posredovati zahtevane podatke?

Stečajni upravitelj je upravičen pridobiti navedene podatke na podlagi 384. člena ZFPPIPP, saj mora za ugotovitev pravnega položaja in premoženja dolžnikovega zakonca, najprej dobiti podatke o tem, ali je stečajni dolžnik sploh sklenil zakonsko zvezo. Zato je stečajni upravitelj nedvomno upravičen do podatka o zakonskem stanu stečajnega dolžnika.

Iz enakih razlogov pa je stečajni upravitelj upravičen izvesti za obstoj izvenzakonske zveze stečajnega dolžnika. Iz določbe prvega odstavka 12. člena ZZZDR namreč izhaja, da ima dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze (izvenzakonska zveza), zanju enake pravne posledice po tem zakonu, kot če bi sklenila zakonsko zvezo, če ni bilo razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna; na drugih področjih pa ima taka skupnost pravne posledice, če zakon tako določa. Ob tem velja opozoriti, da neposredno v CRP ni podatka o obstoju zunajzakonske skupnosti, lahko pa ta podatek izhaja iz gospodinjne evidence pri MNZ oz. upravni enoti (na podlagi Zakona o prijavi prebivališča).

8. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi zavarovalnica?

Zavarovalnica lahko na podlagi 268. člena Zakona o zavarovalništvu¹⁶ (v nadaljevanju: ZZavar-1), ki kot krovni zakon ureja področje zavarovalništva (uporablja se od 1. 1. 2016), med drugim tudi iz zbirk podatkov državnih organov (torej tudi določenih podatkov iz CRP) pridobiva podatke o: osebnem imenu, spolu, datumu in kraju rojstva, stalnem in začasnem prebivališču, davčni številki in državljanstvu v škodnem dogodku udeleženih oseb, priči in upravičencev do odškodnine oziroma zavarovalnine, vrsti, kraju, času ter opisu zavarovalnega primera, opisu materialne in nematerialne škode, nastale v zavarovalnem primeru in podatke o kaznivih dejanjih in prekrških v zvezi z zavarovalnimi primeri. Pridobivanje navedenih osebnih podatkov je v vsakem konkretnem primeru dopustno le v obsegu, ki je potreben za uresničevanje namenov obdelave, kot jih določa 268. člen ZZavar-1 (za namen sklepanja in izvajanja pogodb o zavarovanju, kar vključuje tudi izterjavo neplačanih obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb, reševanje škod, uveljavljanje povračilnih zahtevkov in drugih pravic ter obveznosti, vključno s preiskovanjem sumljivih primerov neupravičeno izplačanih odškodnin oziroma zavarovalnin, ki izvirajo iz zavarovanj po tem zakonu).

¹⁶ Uradni list RS, št. 93/2015.

Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava ter nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb, ki imajo podatke, oziroma zbirke podatkov, do katerih so zavarovalnice in Slovensko zavarovalno združenje upravičeni, te podatke na pisno zahtevo sporočijo zavarovalnici ali Slovenskemu zavarovalnemu združenju.

Zavarovalnice so torej npr. pri likvidaciji škod po polici nezgodnega zavarovanja v primeru smrti osebe upravičene iz CRP pridobiti podatek o imenu in priimku otrok, zakonca ali staršev, če gre za upravičence na podlagi nezgodnega zavarovanja.

Primer: Zavarovalnica se pri izplačevanju rent sooča s problemom »statusa« zavarovancev, ki določa vrsto pravice iz police. Zavarovalnica za ugotavljanje upravičenosti do izplačila rente in zagotovitev nemotenega izplačevanja rent potrebuje tudi podatek o datumu smrti in podatke o dogodkih, spremembah ali popravkih (za ugotavljanje, ali je imetnik police živ in mu bo dejansko pripadala pravica do rente ali pa je umrl in dedičem pripada pravica do odkupne vrednosti police). Ali je zavarovalnica v primeru, da bi upravljavcu CRP priložila seznam davčnih števil zavarovancev upravičena mesečno iz CRP pridobivati naslednje podatke: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, državljanstvo, spol in datum rojstva podatek o datumu smrti in podatke o dogodkih, spremembah ali popravkih?

Zavarovalnica lahko sicer na podlagi 268. člena ZZavar-1 pridobiva le osebne podatke o tistih zavarovancih, katerim zavarovalnica že izplačuje mesečne rente, in sicer lahko na podlagi predloženega seznama davčnih števil pridobi podatke o njihovem osebni imenu, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, državljanstvu, spolu in datumu rojstva. Vendar pa po mnenju IP lahko iz CRP na podlagi drugega odstavka 10. člena ZVOP-1 v teh primerih mesečno pridobiva¹ tudi podatek o datumu smrti in podatke o dogodkih, spremembah ali popravkih, saj je to potrebno za namene izvrševanja pogodbe o zavarovanju

Zavarovalnica je na podlagi drugega odstavka 10. člena ZVOP-1 upravičena, da si iz CRP pridobi zgoraj navedene podatke (vključno z datumom smrti) tudi npr. za tiste zavarovance, ki iz nje neznane razloga prenehajo poravnati svoje obveznosti ter za tiste zavarovance, katerim mora začeti izplačevati rento oz. jim je dolžna izplačati dogovorjen znesek, vendar pa se osebni podatki teh zavarovancev ne pridobivajo vsak mesec, pač pa se njihovi osebni podatki lahko pridobijo le takrat, ko nastane razlog, zaradi katerega je potrebno pridobiti njihove točne osebne podatke (npr. ob prenehanju poravnavanja obveznosti ali tik pred pričetkom izplačevanja rente oz. plačilu dogovorjenega zneska).

¹ Mnenje št. 0712-1/2014/3969 z dne 14. 1. 2015.

9. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi banka?

Načeloma banke v zvezi s svojimi aktivnostmi pridobivajo osebne podatke neposredno od strank, bodisi na podlagi osebne privolitve bodisi neposredno na podlagi zakona.

Zakonske podlage, ki bi izrecno določala možnost pridobivanja osebnih podatkov iz CRP, banke nimajo. V kolikor pa banka v zvezi z izvajanjem svojih storitev izkaže pravni interes za uveljavljanje pravic pred osebami javnega sektorja lahko na podlagi 22. člena ZVOP-1 od upravljavca CRP ali evidenc stalno in začasno prijavljenih prebivalcev na način, ki je določen za izdajo potrdila, zahteva posredovanje osebnega imena in naslova stalnega ali začasnega prebivališča posameznika, zoper katerega uveljavlja svoje pravice.

Sicer lahko banka enako kot ostali upravičenci iz zasebnega sektorja kot pravni temelj za pridobivanje določenih osebnih podatkov iz CRP izkaže tudi osebno privolitev posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo (23. člen ZCRP).

Če so izpolnjeni vsi pogoji, lahko banke pridobivajo podatke tudi na podlagi:

- 2. odst. 10. člena ZVOP-1: če gre za osebne podatke posameznikov, ki so z banko sklenili pogodbo ali pa so na podlagi pobude posameznika z njo v fazi pogajanj za sklenitev pogodbe in, če je obdelava osebnih podatkov potrebna in primerna za izvedbo pogajanj za sklenitev pogodbe ali za izpolnjevanje pogodbe;
- 3. odst. 10. člena ZVOP-1: če je to nujno zaradi uresničevanja zakonitih interesov zasebnega sektorja in ti interesi očitno prevladujejo nad interesi posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

IP dodaja, da je vprašanje obstoja pravne podlage za obdelavo ključno oz. primarno. Šele, ko je pravna podlaga podana, je mogoče presojati sorazmernost obdelave – torej obsega upravičenosti do osebnih podatkov v konkretnem primeru.

Primer: Ali lahko banka pridobi podatke iz CRP na podlagi osebne privolitve stranke, iz katere bi izhajalo, da posameznik soglaša, da banka mesečno preverja njegove osebne podatke pri upravljavcu CRP? Preverjanje bi banka opravila mesečno z razlogom ažuriranja morebitnih sprememb v naslovih bivališč strank.

Lahko.

10. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi občina?

Skladno z Zakonom o lokalni samoupravi¹⁷ (v nadaljevanju ZLS) sme občina obdelovati osebne podatke občanov, ki jih potrebuje za opravljanje nalog, ki jih ima v okviru svojih z zakonom določenih pristojnosti. To velja tudi za podatke iz CRP. Teh podatkov pa ne sme naprej obdelovati za druge namene ali iz njih ustvarjati novih zbirk osebnih podatkov za druge namene.

Pristojnosti občin so zelo na splošno opredeljene v 21. členu ZLS, kjer je določeno, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom (npr. ZLS v 22 alinejah primeroma našteva nekatere).

Med drugim so v skladu z drugim odstavkom 21. člena ZLS naloge občine, ki jih ta opravlja za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev (lokalne zadeve javnega pomena), pospeševanje služb socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele idr.

Občina v skladu z 21.a členom ZLS pridobiva podatke, ki jih potrebuje za opravljanje nalog iz svoje pristojnosti, jih obdeluje ter opravlja statistično, evidenčno in analitično funkcijo za svoje potrebe.

Občina pridobiva in obdeluje o posameznikih naslednje osebne podatke:

- enotno matično številko občana;
- osebno ime;
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
- datum in kraj rojstva oziroma datum smrti;
- podatke o osebnih vozilih;
- podatke o nepremičninah ter
- druge osebne podatke v skladu z zakonom.

V skladu z določbami ZP-1 in npr. Zakonom o pravilih cestnega prometa imajo tudi občinski prekrškovni organi kot prekrškovni organ pravno podlago, da neposredno iz CRP pridobivajo podatke v zvezi s pooblastili, ki jih imajo v okviru prekrškovnih postopkov, in sicer v vsakem konkretnem primeru posebej in za vsako odgovorno osebo posebej, ne pa za večjo skupino posameznikov. Prav tako teh podatkov občinski prekrškovni organ ne sme pridobivati posredno od občine v smislu nadaljnje uporabe podatkov, ki jih je občina sicer pridobila za drug namen.

Občina lahko pridobiva te osebne podatke neposredno od posameznika, na katerega se podatki nanašajo ali na podlagi zahteve, ki vsebuje navedbo pravne podlage obdelovanja osebnih podatkov, tudi od upravitelja CRP, matičnega registra, zemljiškega katastra ali drugega upravitelja, če tako določa zakon. Upravitelj zbirke podatkov mora občini omogočiti dostop tudi do drugih podatkov iz zbirke, če je to določeno z zakonom in če te podatke občina potrebuje za izvajanje svojih z zakonom določenih pristojnosti. Zahteva občine mora biti v pisni ali drugi z zakonom ali predpisom vlade določeni obliki.

Podatke lahko občina pridobi brezplačno v pisni obliki, na elektronskih pomnilniških medijih ali po elektronski poti. Pridobivanje osebnih podatkov po elektronski poti se občini odobri, ko zagotovi tehnične pogoje in pogoje, s katerimi se v skladu z zakonom zagotavlja zavarovanje osebnih podatkov. Občina lahko, zaradi izvajanja nalog iz svoje pristojnosti v skladu z nameni in pod pogoji določenimi v zakonu, posreduje pridobljene podatke fizičnim in pravnim osebam.

Občina osebnih podatkov torej ne sme pridobivati na zalogo, ampak lahko pridobiva zgolj tiste podatke in za tiste primere, ki izhajajo iz njenih nalog. Tudi izvajalec, ki pridobi in obdeluje osebne podatke v imenu občine na podlagi pogodbe o pogodbeni obdelavi, jih ne sme uporabljati za noben drug namen, kot tisti, ki je opredeljen v pogodbi, razen, če obstaja za to zakonska podlaga ali v primerih ko gre za izvajalca iz zasebnega sektorja lahko tudi izrecna privolitev posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo.

¹⁷ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO.

Primer: Ali lahko občina drugim uporabnikom kot npr. društvu naprej posreduje osebne podatke starejših prebivalcev občine (zgolj) za izvajanje aktivnosti (ali projektov) društva?

Ne, če občina z društvom nima sklenjene pogodbe o izvajanju socialnega programa, ki bi vsebovala tudi določbe o obdelavi osebnih podatkov. Podatke lahko posreduje le, če gre za projekt oziroma aktivnost, ki jo v okviru izvajanja svojih nalog pri društvu ali drugem izvajalcu »naroči« občina in je torej izvajalec zgolj pogodbeni izvajalec občine.

Postopek izbire izvajalca, s katerim bi občina sklenila pogodbo o izvajanju socialnega ali drugega programa iz svoje pristojnosti, mora temeljiti na pravni podlagi, ki mora biti vsaj letni program. Ko občina izbere posamezno društvo ali drugega izvajalca za izvedbo programa na podlagi javnega razpisa, mora z njim skleniti pogodbo, ki mora vsebovati tudi določila o obdelavi osebnih podatkov, kot to zahteva 11. člen ZVOP-1, ki določa pogoje pogodbene obdelave osebnih podatkov.

Primer: Ali lahko občina pridobljene osebne podatke posreduje podjetju, ki za občino izvaja gospodarsko javno službo?

Da. Občina mora javnemu podjetju, ki izvaja gospodarsko javno službo, npr. ravnanja z odpadki, posredovati osebne podatke zavezancev za plačilo storitev javne službe ravnanja z odpadki, ker je po ZLS dolžna zagotoviti delovanje te javne službe. Pri tem lahko občina posreduje samo tiste osebne podatke, ki jih to podjetje nujno potrebuje za zaračunavanje cene storitev javne službe ravnanja z odpadki. Dolžnost in pooblastilo občini, da posreduje določene osebne podatke podjetju, ki izvaja gospodarsko javno službo, izhaja že iz določb ZLS, zato sklepanje posebne pogodbe v ta namen ni potrebno.

Primer: Ali sme zaposleni na občini, ki pri svojem delu lahko dostopa do osebnih podatkov iz CRP, te uporabiti za zasebni namen (npr. za preverjanje podatka o EMŠO za sorodnika, otroka, soseda ipd.)?

Ne. Zaposleni, ki pri svojem delu lahko dostopa do osebnih podatkov iz CRP lahko osebne podatke iz CRP obdeluje zgolj v okviru **konkretne delovne naloge** (npr. pri obravnavi vloge posameznika ipd.) in nikoli za zasebne namene. Vsako obdelavo (tudi vpogled je oblika obdelave) osebnih podatkov mora uporabnik opraviti v okviru zakonitih namenov in nalog, med katere ne sodi urejanje zasebnih zadev. Kršitve načela namenskosti (16. člen ZVOP-1) so tudi izrecno sankcionirane, kršitelju se lahko izreče tudi globa.

11. Kdaj lahko osebne podatke iz CRP pridobi izvajalec zdravstvenih storitev?

Upravljalci zbirk podatkov (s področja zdravstvenega varstva) lahko na podlagi tretjega odstavka 4. člena Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva¹⁸ (v nadaljevanju ZZPPZ) za namene, ki so v tem zakonu določeni, za vsako zbirko osebnih podatkov posebej iz CRP brezplačno pridobijo naslednje podatke: EMŠO, ime in priimek, kraj rojstva, leto rojstva, spol, prebivališče in vrste prebivališča, državljanstvo, zakonski stan, šolska izobrazba, EMŠO matere, očeta, zakonca in otrok, datum in podatki o dogodkih, spremembah ali popravkih (kamor sodi tudi podatek o smrti posameznika).

Podobno izhaja tudi iz drugega odstavka 12. člena ZCRP, ki določa, da lahko upravljavec CRP, za vzpostavitev oziroma za vodenje in vzdrževanje registrov in uradnih evidenc (kamor sodijo tudi evidence, ki se vodijo v skladu z ZZPPZ) državnih organov in drugim uporabnikom za izvrševanje njihovih, z zakonom določenih nalog, posreduje podatke iz CRP, kamor v skladu s prvim odstavkom 11. člena ZCPR sodijo: EMŠO, ime in priimek, kraj rojstva, leto rojstva, spol, prebivališče in vrste prebivališča, državljanstvo, zakonski stan, šolska izobrazba, EMŠO matere, očeta, zakonca in otrok, datum in podatki o dogodkih, spremembah ali popravkih.

Navedeno pomeni, da lahko npr. bolnišnice in druge javne zdravstvene ustanove ali izvajalci javnih zdravstvenih storitev za namen arhiviranja in ažuriranja dokumentacije, ki jo vodijo v skladu z ZZPPZ, iz CRP pridobijo navedene osebne podatke posameznika.

¹⁸ Uradni list RS, št. 65/2000 in 47/15.

12. Kdaj lahko redarstvo in inšpektorat pridobita osebne podatke iz CRP v upravnem in inšpekcijskem postopku?

Redarstvo in inšpektorat lahko obdelujeta le tiste osebne podatke, ki jih nujno potrebujeta za izvajanje svojih zakonitih pristojnosti v okviru konkretnih prekrškovnih postopkov (Zakon o občinskem redarstvu in Zakon o prekrških) oziroma postopkov inšpekcijskega nadzora (Zakon o inšpekcijskem nadzoru in Zakon o splošnem upravnem postopku, več zgoraj v poglavju 4 - Drugi področni zakoni).

Osebne podatke občinski ali drug inšpektorat oziroma redarstvo v konkretnem postopku za potrebe izvajanja svojih pristojnosti na podlagi ustreznega procesnega zakona pridobita neposredno od upravljavca posamezne zbirke osebnih podatkov, torej od ministrstva za notranje zadeve v primeru CRP, in ne od občine ustanoviteljice. Medobčinsko redarstvo oziroma inšpektorat tako nima pravne podlage, da bi iz CRP ali od posamezne občine ustanoviteljice pridobil vse osebne podatke prebivalcev posamezne občine ustanoviteljice, ki jih je ta pridobila iz CRP za nek drug namen. Ima pa pristojnost te podatke pridobiti za posamezen primer iz CRP preko upravljavca CRP, torej MNZ.

13. Kdaj se lahko iz CRP pridobijo osebni podatki za humanitarne namene?

Društva in drugi izvajalci humanitarnih in drugih družbeno koristnih dejavnosti sami po sebi nimajo pravne podlage za pridobivanje osebnih podatkov iz CRP izven v posameznih poglavjih predstavljenih okvirih (npr. v odgovoru na vprašanje pod točko 10, če gre za izvajanje nalog občine).

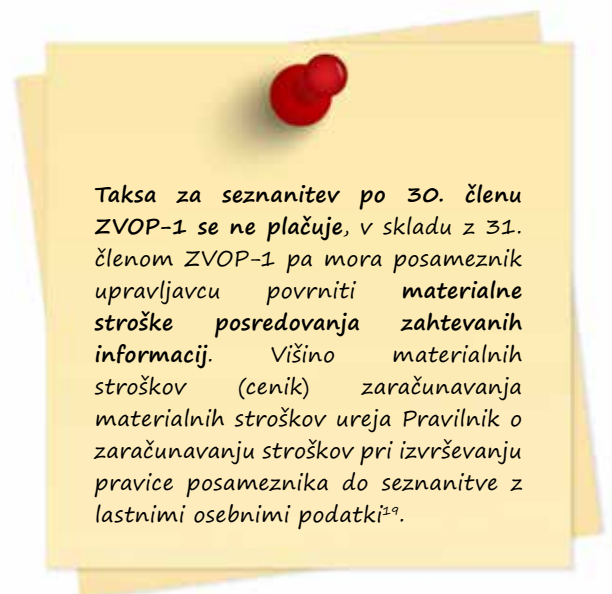
Tako npr. občina ne sme društvu ali drugi humanitarni organizaciji naprej posredovati osebnih podatkov posameznikov (zgolj) za izvajanje aktivnosti (ali projektov) društva, ampak le, če gre za projekt oziroma aktivnost, ki jo v okviru izvajanja svojih nalog pri društvu ali drugem izvajalcu »naroči« občina in je torej izvajalec zgolj pogodbeni izvajalec občine.

Prav tako bi lahko prišla v poštev določba 12. člena ZVOP-1 v nujnih primerih reševanja, ko gre za varovanje življenja ali telesa posameznika npr. za namene reševanja člani društva, ki sodelujejo pri reševanju, lahko izjemoma pridobijo podatke, ki so nujno potrebni za varovanje življenja ali telesa posameznika.

14. Kdaj lahko pridobim lastne osebne podatke iz CRP?

Posameznik ima na podlagi 30. člena ZVOP-1 pravico kadarkoli zahtevati od upravljavca osebnih podatkov, torej MNZ v primeru CRP, da mu omogoči vpogled v osebne podatke, ki so vsebovani v zbirki osebnih podatkov in se nanašajo nanj ter njihovo prepisovanje ali kopiranje. Posameznik lahko s pridobljenim prepisom oziroma fotokopijo stori karkoli, jo po lastni volji posreduje komurkoli ali jo celo javno objavi.

ZVOP-1 v drugem odstavku 31. člena določa, da mora upravitelj osebnih podatkov posamezniku omogočiti vpogled, prepis, kopiranje in potrdilo po 1. in 2. točki prvega odstavka 30. člena tega zakona praviloma istega dne, ko je prejel zahtevo, najpozneje pa v 15 dneh, ali pa ga v 15 dneh pisno obvestiti o razlogih, zaradi katerih vpogleda, prepisa, kopiranja ali izdaje potrdila ne bo omogočil. ZVOP-1 v tretjem odstavku 31. člena določa, da mora upravitelj osebnih podatkov izpis iz 3. točke, seznam iz 4. točke, informacije iz 5. in 6. točke ter pojasnilo iz 7. točke prvega odstavka 30. člena tega zakona posredovati posamezniku v 30 dneh od dneva, ko je prejel zahtevo, ali ga v istem roku pisno obvestiti o razlogih, zaradi katerih mu izpisa, seznama, informacij ali pojasnila ne bo posreboval.

Posameznik lahko za uresničevanje svoje pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki po 30. členu ZVOP-1 kadarkoli pooblasti drugo osebo, ki je lahko kdorkoli, ki je poslovno sposoben.

Pritožbeni organ v primeru zavrnitve zahteve za seznanitev je IP.

Vpogled v podatke, ki jih o posamezniku vodi CRP, je možen preko spleta, in sicer z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila na spletnem portalu eUprave (<https://e-uprava.gov.si/>).

REPUBLIKA SLOVENIJA
eUPRAVA

SI IT HU EN Dostopnost

PRIJAVA

Vsebine ▼

Želim

npr. želim se poročiti, štipendija, osebna izkaznica

Moja eUprava

Za uporabo spletnih storitev eUprave ustvarite svoj uporabniški račun. Potrebujete digitalno potrdilo.

› Preberite več

PRIJAVITE SE

AKTUALNO Novi posnetki vsebin za gluhe v slovenskem znakovnem jeziku

Povabilo k oddaji stanovanj v lasti fizičnih oseb v najem za potrebe premestitve beguncev

Iskanje namestitvenih zmogljivosti za premeščene osebe, ki bodo v ...

Najpogostejše aktivnosti

- › Otroški dodatek
- › Prijava, odjava začasnega prebivališča
- › Potrdilo iz kazenske evidence

6.000

Portal eUprava dnevno obišče več kot 6.000 unikatnih obiskovalcev.

PRIPOROČILA UPRAVNIM ENOTAM

Upravne enote, ki izvajajo naloge upravljavca glede posredovanja podatkov iz CRP, morajo pri svojem delu paziti na sledeče:

- ✓ za vsako posredovanje morajo ustrezno zabeležiti pravno podlago.
- ✓ Paketno pošiljanje podatkov na zalogo ni dopustno. Paketno pošiljanje je dopustno, če za to obstaja izrecna pravna podlaga.
- ✓ Dosledno je treba zahtevati od uporabnikov, da navedejo, na kateri zakonski podlagi zahtevajo določene podatke – navedba zakonske podlage je dolžnost uporabnika, dolžnost upravljavca pa je, da to preverja.
- ✓ Sproti je treba za vsak posamezni primer presojati, ali in kateri osebni podatki so res potrebni za doseg zakonsko opredeljenega namena.

ZAKLJUČEK

IP kot nadzorni organ na področju varstva osebnih podatkov bdi tudi nad uporabo osebnih podatkov iz CRP. Sistem je tehnično dobro zasnovan z ustreznimi mehanizmi za zavarovanje osebnih podatkov, vključno z možnostjo kasnejšega ugotavljanja, kdo je obdeloval osebne podatke in za kakšen namen, ter zagotavljanjem pravice posameznikov, da se seznani s podatki, ki se nanašajo na njih same. IP je sicer na podlagi prijav izvedel več postopkov inšpekcijskega nadzora in tudi izrekel več sankcij v prekrškovnih postopkih v zvezi z obdelavo osebnih podatkov v CRP, vendar je doslej šlo vedno za primere, ko so posamezni zaposleni pri uporabnikih CRP (npr. na občinah, policiji, upravnih enotah) zlorabili svoje dostopne pravice. Žal človeškega faktorja nikoli ni mogoče povsem izključiti, zato je potreba po skrbi upravljavcev za stalno izobraževanje uporabnikov svojih zbirk osebnih podatkov toliko večja.

Cilj IP pri izdaji teh smernic je na enem mestu ponuditi jasen pregled različnih vidikov obdelave, pridobivanja in uporabe osebnih podatkov iz CRP. Ob tem opozarjamo tudi na nekatera vprašanja, ki se odpirajo pri uporabi zakonskih določb v praksi ter skušamo ponuditi odgovore nanje ali nakazati možne rešitve. Zavedamo se, da uporaba zakonskih določb v praksi predstavlja dnevno nove izzive. Prepričani pa smo, da so ti rešljivi zgolj z doslednim izvajanjem temeljnih načel ZVOP-1 s strani vseh vključenih in iskanjem zasebnosti prijaznih rešitev. Vsakršno iskanje novih, tehnično uporabnikom še bolj prijaznih rešitev mora zato po mnenju IP potekati v tem, zakonitem okviru.

